

Middelenbeleid op festivals

Prof. Dr. Tom Decorte
Hoogleraar criminologie
Universiteit Gent

Middelenbeleid op festivals vs. Middelenbeleid in de samenleving

- Middelenbeleid op festivals is afspiegeling / doorslag van een breder middelenbeleid in de samenleving:
 - Zelfde accenten / prioriteiten
 - Zelfde inconsistenties /
- Middelenbeleid op festivals gericht op specifieke risico's en beïnvloedende factoren: weeromstandigheden, aantal deelnemers, densiteit van de massa, locatie, kenmerken van de bezoekers, enz.
- Perspectieven en inspraak van festivalorganisatoren?

Kritische evaluatie van middelenbeleid (op festivals en in algemene zin)

- Focus ligt onmiskenbaar op ‘repressie’ (zero tolerance / war on drugs): fouilles, wasstraten, drugshonden, enz. – en toch weet iedereen dat dit niet werkt.
- Nauwelijks of geen effect op prevalentie van middelengebruik (‘drugsvrij’ bestaat niet – aantal gebruikers daalt niet)
 - Drugshonden herkennen de meeste NPS niet
 - Festivalbezoekers passen hun intentie om te gebruiken niet aan, maar wel hun gebruikspatronen
 - De signaalfunctie van de repressieve aanpak werkt niet (symboolpolitiek): repressie is géén vorm van preventie
 - Wat zijn we met een ‘duidelijke boodschap’ van nultolerantie, als die geen effect resorteert

Kritische evaluatie van middelenbeleid (op festivals en in algemene zin)

- Risico's op lichamelijke en psychosociale schade worden vergroot:
 - Extra risico's op overdosering (alles in 1 keer innemen) – grotere kans op druggerelateerde overlijdens
 - Mengen met andere producten om controle te bemoeilijken
 - Meenemen van zeer kleine maar heel krachtige dosissen
 - Gebruik voordien (thuis) : extra risico's in het verkeer
 - Aankoop middelen op het terrein zelf: mindere kwaliteit en drugs die men nooit eerder gebruikte
 - Hogere drempel om hulp te zoeken als het fout gaat
 - Minder vertrouwen in de neutraliteit van gezondheidswerkers als ze in problemen komen

Kritische evaluatie van middelenbeleid (op festivals en in algemene zin)

- ‘Resultaten’ zijn géén bewijs van effectiviteit van het middelenbeleid – zij illustreren de omvang van de (repressieve) inspanningen die men levert
 - Aantallen PV’s
 - Aantallen inbeslaggenomen drugs
 - Aantallen onmiddellijke minnelijke schikkingen
 - Aantal dossiers op themazittingen

Kritische evaluatie van middelenbeleid (op festivals en in algemene zin)

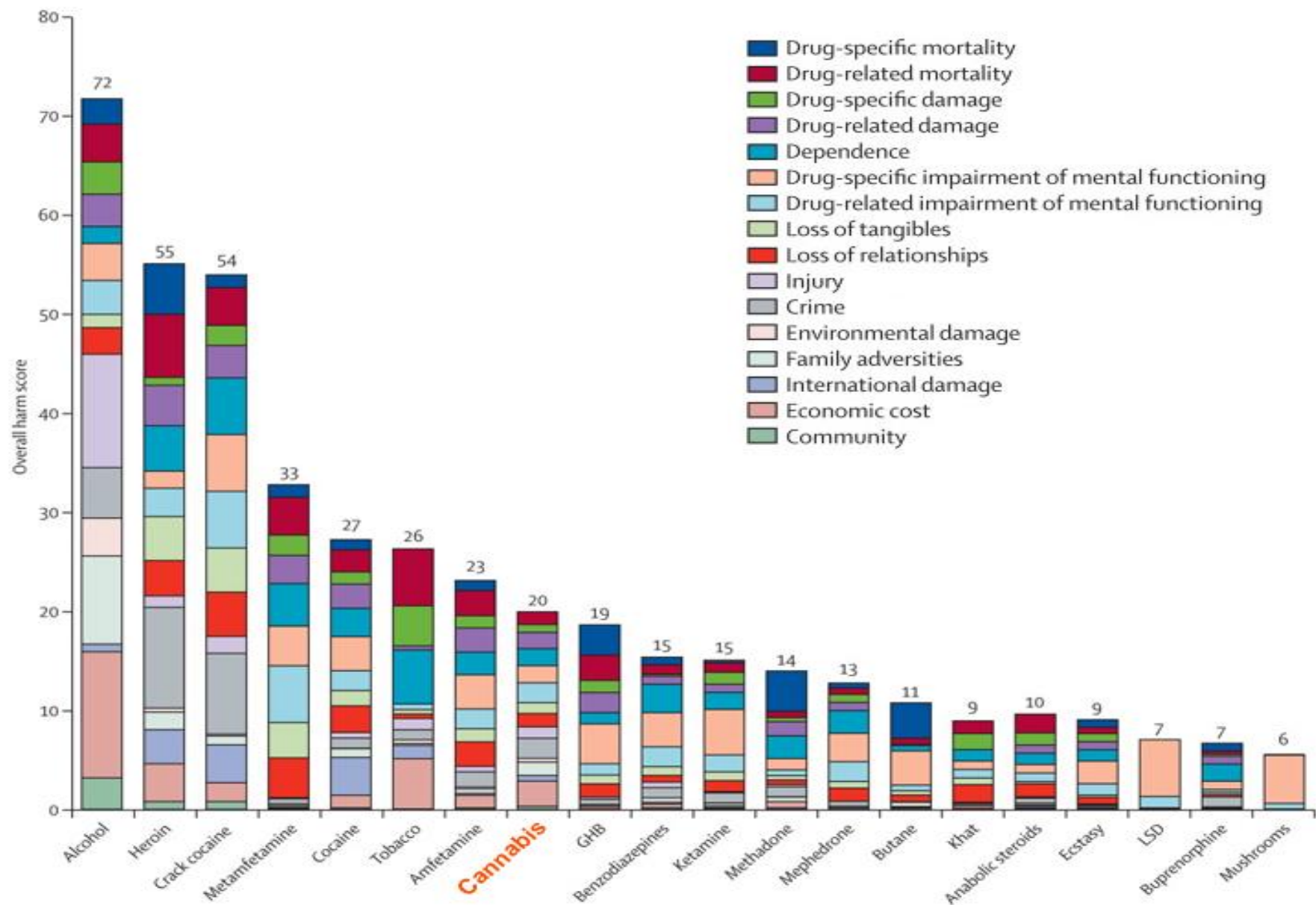
- Kostprijs
 - Drugshonden / undercover / politionele en gerechtelijke afhandeling: duur
 - Minder capaciteit voor andere politietaken / justitiële taken / security taken
 - Verschillen en inconsistenties in middelenbeleid op verschillende festivals (cfr. middelenbeleid in verschillende steden en regio's)
 - Op langere termijn: impact op imago politie/justitie en impact op de relatie tussen burger en politie

Aanbevelingen voor middelenbeleid (op festivals en in algemene zin)

- Inzetten op evidence-based strategieën die daadwerkelijk een impact kunnen hebben op prevalentie van gebruik, gebruikspatronen, etc.
- Gezondheidsperspectief centraal
 - Vertrouwensrelatie met (gebruikende) festivalbezoekers
 - “Harm reduction messaging”
 - Peer based alcohol en drug harm reduction programma’s
 - Het “nudgen” van gedrag in de wenselijke richting

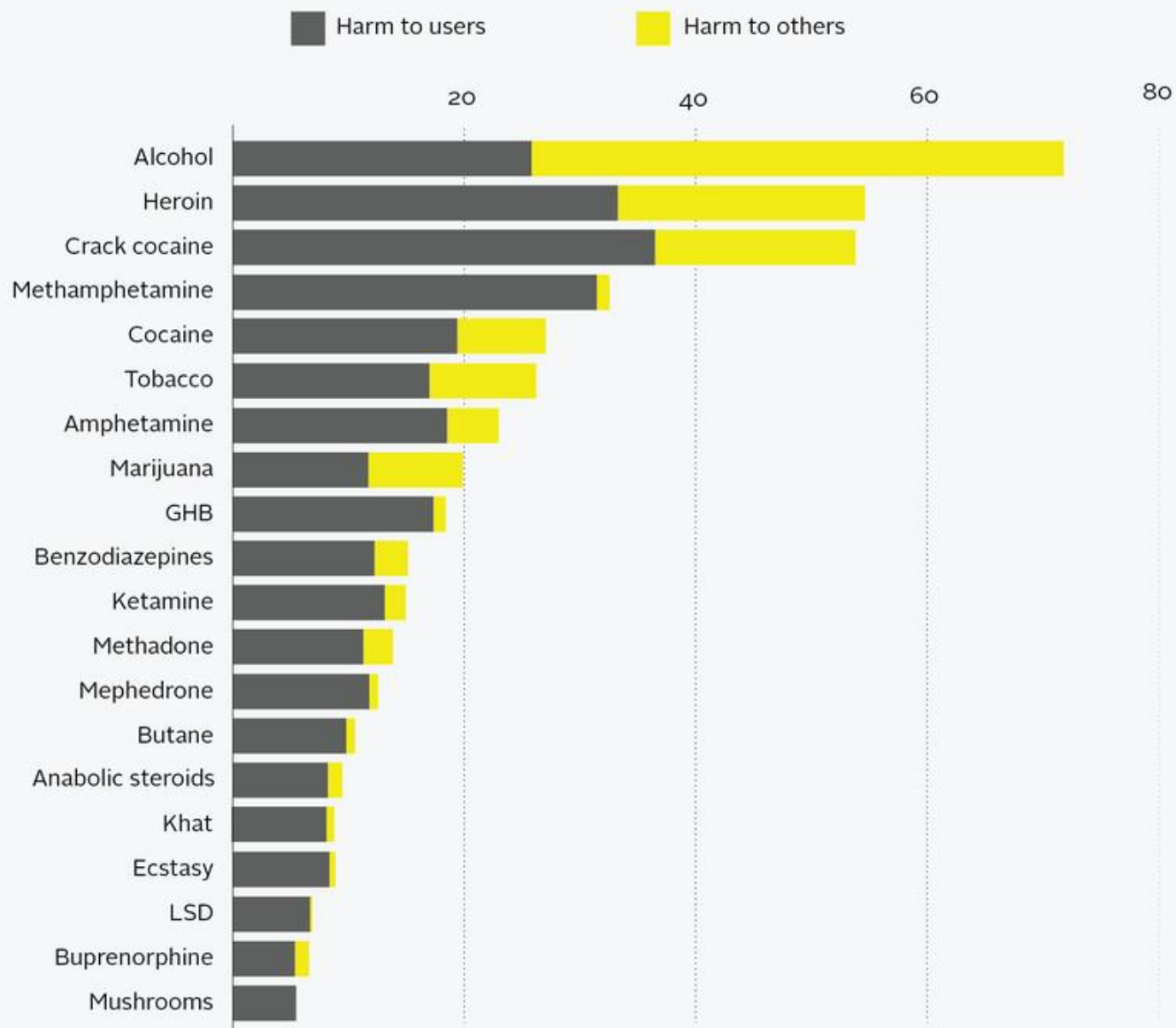
Aanbevelingen voor middelenbeleid (op festivals en in algemene zin)

- Dringende nood aan een algehele evaluatie van het middelenbeleid
 - Parlementaire werkgroep (cfr. Parlementaire werkgroep in 1996-1997)
 - Drugswet is bijna 100 jaar oud
 - Klassieke formule wordt al >50 jaar toegepast, zonder succes
- Middelenbeleid afstemmen op objectieve risico's van de diverse middelen (cfr. Classificatie van middelen)

The most dangerous drugs

Ranked by drug experts on damage to user, impact on crime, and socioeconomic effects

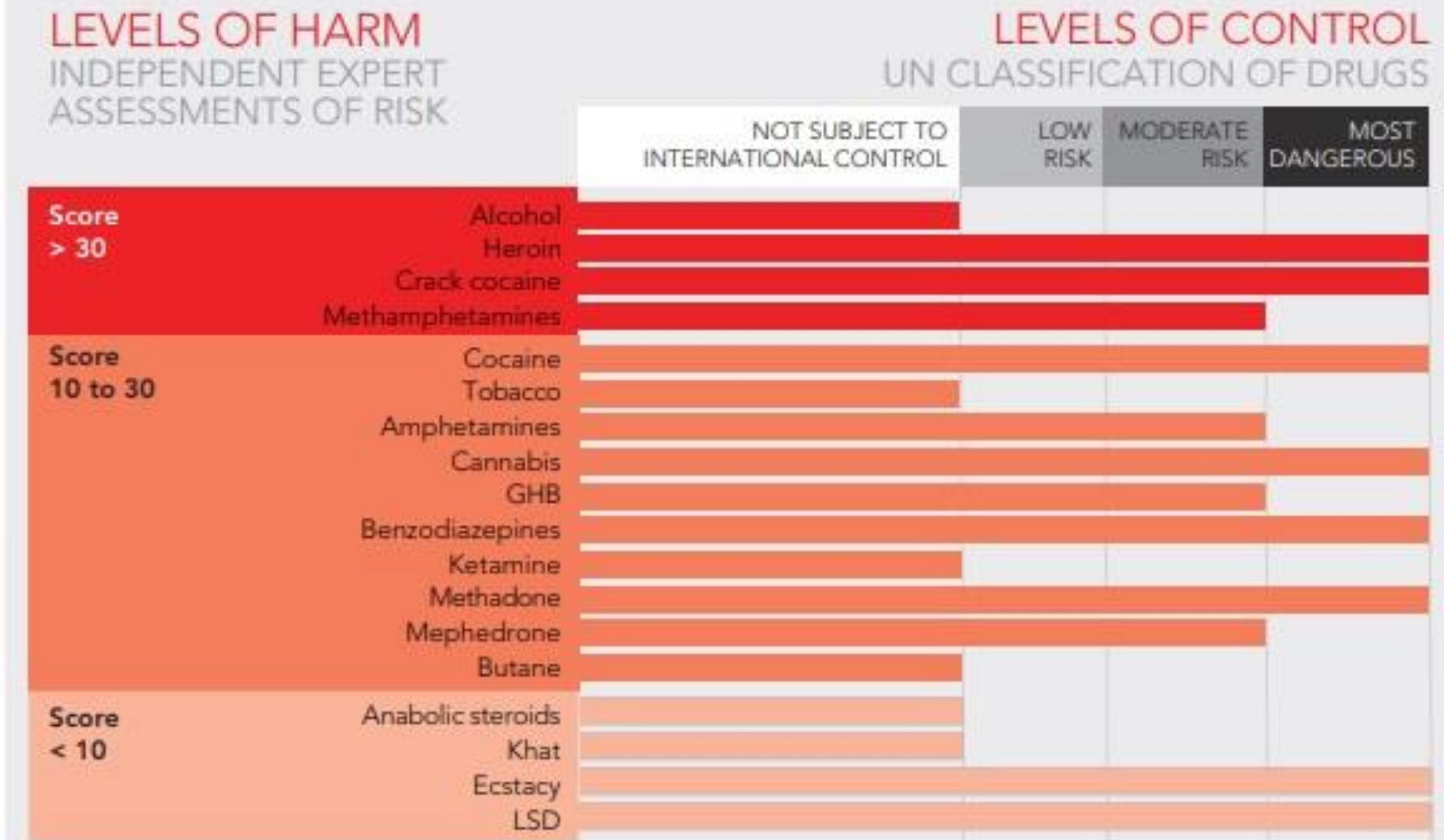
SOURCE: Independent Scientific Committee on Drugs, based on analysis of UK drug use, *The Lancet*, 2010

FIGURE 4 Weighted scores for harms of drugs

This graph is based on the scientific modelling made by David Nutt et al. (Drug harms in the UK: a multicriteria decision analysis, The Lancet, [https://doi.org/10.1016/S6-61462\(10\)6736-0140](https://doi.org/10.1016/S6-61462(10)6736-0140)), and their assessment of the various harms of drugs used for recreational purposes in the UK, using multi-criteria decision analysis (MCDA)

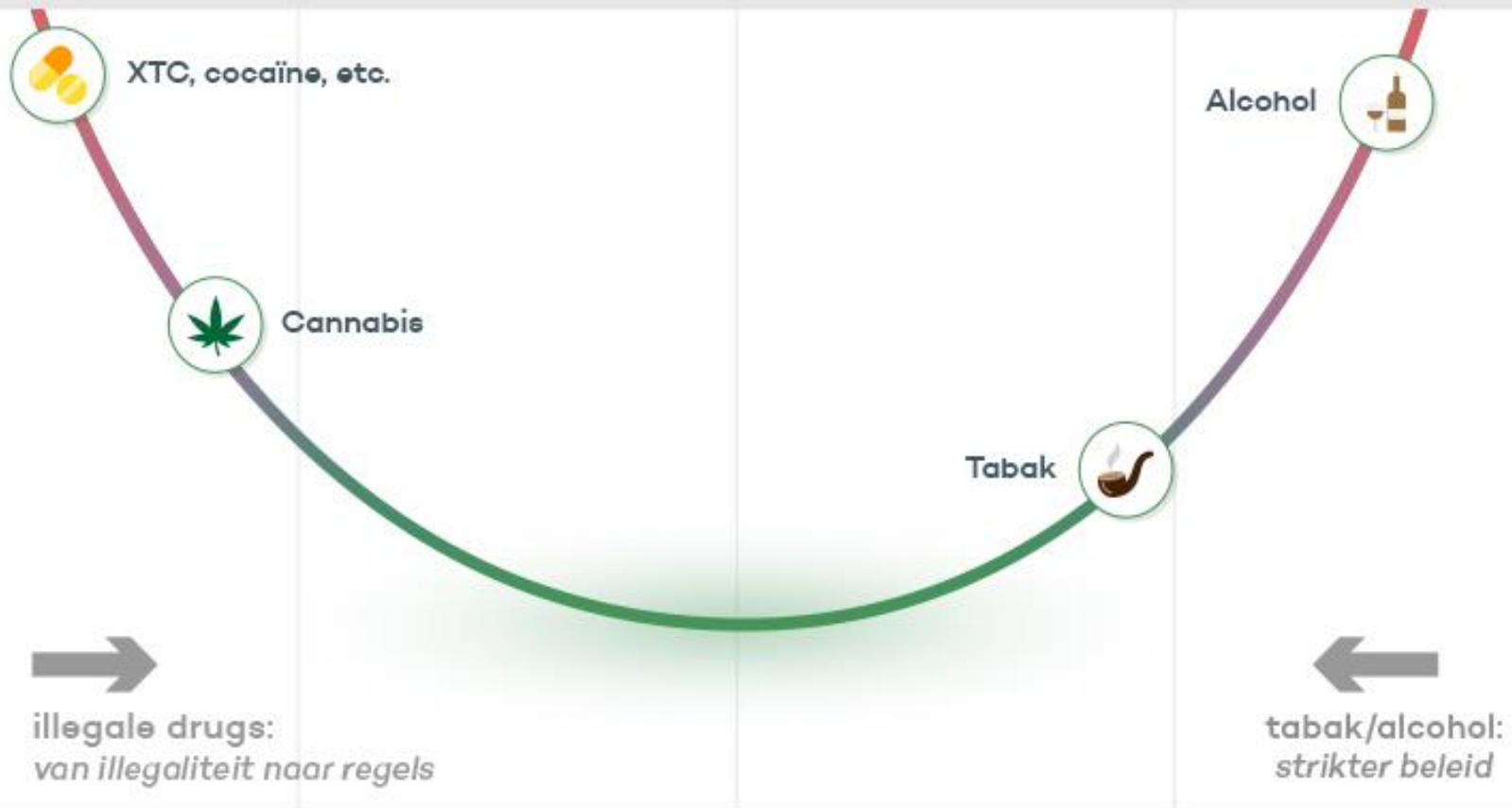
FIGURE 6 Classification of drugs – levels of harm vs. levels of control

criminele markt

commerciële markt

↑
schade
door beleid
↓

➔
illegale drugs:
van illegaliteit naar regels

➔
tabak/alcohol:
strikter beleid

Totaal-
verbod

Decriminalisatie

Strenge legale regulering

Lichte
regulering

Commerciële
promotie

⬅️ Drugsbeleid spectrum ➡️

Aanbevelingen voor middelenbeleid (op festivals en in algemene zin)

- Inzet van politiecapaciteit op zero tolerance voor drugs en alcohol in het verkeer (voor, tijdens en na het festival)
- Indien repressie:
 - Niet gericht op gebruik(er) of 'social suppliers'
 - Enkel gericht op winstgerichte en grootschalige dealers
- Nood aan bindende 'Guidelines' voor **alle** festivalorganisatoren inzake 'Music festival harm reduction'
 - Consistentie
 - In overleg met de organisatoren en stakeholders
 - Cfr. Excellent practice in New South Wales (Australië)

SMART ON DRUGS

voor een deskundig en doeltreffend drugbeleid

Voor meer informatie:

www.smartondrugs.be